

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Vedlegg 7b

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Avinor AS, avd. Haugesund lufthavn, Karmøy

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad om drift av brannøvingsfelt datert 12/5-06, e-post fra Avinor AS mottatt 9/6-06, utkast til søknad om tillatelse til bruk av avisingsmidler datert 2/4-03, en rekke vedlegg til søknadene og opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Notatet fra Avinor AS datert 11/1-06 sammenfatter viktige forhold som tillatelsen omfatter. Vilkårene framgår på side 2 til og med side 12.

Tillatelsen omfatter drift av brannøvingsfelt, baneavising, preventiv flyavising og drift av avisingsplattform. Tillatelsen erstatter eksisterende tillatelse gitt 18/4 1996 til Luftfartsverket, Region Rogaland, nå Avinor as avd. Haugesund lufthavn. Bedriften må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen i Rogaland endringer den ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen og som kan ha miljømessig betydning.

Bedriftsdata

Bedrift	Avinor AS avd. Haugesund lufthavn
Beliggenhet/gateadresse	Helganes, 4262 Avaldsnes
Postadresse	Pb. 150, 2061 Gardermoen
Kommune og fylke	Karmøy kommune i Rogaland
Org. nummer (bedrift)	974719894
Gårds- og bruksnummer	Gnr. 78, bnr. 5 (anleggslokaliteter)
NACE-kode og bransje	52.230 - Andre tjenester tilknyttet lufttransport
Tillatelse nr.	2010.002.T

Fylkesmannen i Rogalands referanser

Arkivkode	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
Sak. nr. 2009/12111	1149.0175.01 / 1149.0174.01 / 1149.0173.01	3

Tillatelse gitt: 28/01 2010	Endringsnummer:	Sist endret:
		
Marit Sundsvik Bendixen Ass. fylkesmiljøvernssjef		
Kristian Solberg Senioringeniør		

¹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for Statens forurensningstilsyns arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	e-post:	Landbruksavd.	Telefon:
Postboks 59	Lagårdsv. 78	51568700	postmottak@fmro.no	Lagårdsv. 80	51568700
4001 Stavanger	Stavanger	Telefaks:	Hjemmeside:	Postboks 59	Telefaks:
		51568811	www.fylkesmannen.no/rogaland	4001 Stavanger	51568811

1. Produksjonsforhold/utslippsforhold

Tillatelsen gjelder drift av nytt brannøvingsfelt, avising av rullebane, preventiv flyavising og drift av avisingsplattform. Brannøving vil skje hele året, mens avising vil skje i vinterhalvåret. Brannøving skal skje på en øvingsplattform som fanger opp avrenning av brennstoff og slukkemidler, mens flyavising skal skje på avisingsplattform der avisingsvæsker fanges opp i vinterhalvåret. Baneavising vil føre til diffus avrenning til grunnen og vassdragene omkring. Preventiv avising vil skje uten direkte oppsamling og eventuell avrenning vil infiltrere i grunnen. Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor fastsatte grenser.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning. Flystøy forutsettes regulert av planmyndighetene, jfr. forurensningslovens § 2, pkt. 2.

2.2. Overholdelse av grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning som virksomheten forårsaker, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Dersom bedriften velger å benytte et firma som avisingsoperatør eller brannøvingsoperatør, er bedriften ansvarlig for forurensning som skyldes operatørens handlinger. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For prosesser der utslippene er proporsjonale med forbrukt mengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller

redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille aktiviteten.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen i Rogaland om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt 10.4.

2.5. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften og eventuelle operatører overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrolloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert. Der som bedriften benytter operatører til noen av aktivitetene som reguleres av denne tillatelsen, er bedriften ansvarlig for at operatører omfattes av internkontrollen, og at det er samsvar mellom operatørens internkontroll/arbeidsrutiner/instruks og bedriftens internkontroll.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning, kunne redegjøre for risikoforhold, og for hvilke tiltak som kan settes inn for å redusere forurensning som har oppstått.

3. Utslipp til vann

3.1. Produksjonsrammer/utslippbegrensninger

3.1.1 Baneavising

Det tillates brukt baneavising kjemikalier med et oksygenforbruk på maksimalt 12 tonn KOF³ pr sesong/år.

Ved fjerning av is/snø fra rullebanen, kan avisingskjemikalier i is/snø bli kastet inntil 30 meter til siden for rullebanen, mens ca 50 % av kjemikaliene havner innenfor 5 meter fra rullebanen. Det strekker seg grøntområder ut til ca. 50 meter fra rullebanen. Baneavising kjemikalier vil også følge regnvann og infiltrere ved rullebanekanten.

Dersom det benyttes avisingskjemikalier med giftige tilsetningsstoffer, skal det påses at PEC/PNEC for tilsetningsstoffene i resipienten er <1. Dette gjelder akkumulert virkning.

3.1.2. Flyavising

Det tillates brukt inntil 25 m³ ren glykol pr. år til normal avising og inntil 5 m³ ren glykol pr. år til preventiv avising.

Glykol som renner fra flyene på avisingsplattformen, skal ikke nå vassdrag. Glykol som renner av fly ved taksing/avgang, vil renne til vassdrag via rullebane, grøntområder og grunnvann. Avrenning fra preventiv avising på flyoppstillingsplass, skjer til vassdrag via rullebane,

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

³ KOF: kjemisk oksygenforbruk. Uttrykker innholdet av organisk stoff som kan brytes ned ved kjemisk oksidasjon.

grøntområder, overvannsystem og grunnvann. Det kalkuleres med utslipp av 75 % av avisingsvæsken fra flyavisingsplattformen og 80 % av preventiv avising til øvrig flyplassområde.

Et kriterium for bruk av flyavisingskjemikalier, er at PEC/PNEC for flyavisingskjemikaliene sine tilsetningsstoffene i resipienten, er < 1 . Dette gjelder akkumulert virkning.

3.1.3. Brannøving

Det tillates årlig brukt 6.000 liter flydrivstoff og 1.500 liter sprit/alkohol som brennstoff årlig. Til slukking kan det benyttes 1.800 kilo pulver, og 1.500 liter skumkonsentrat som tilsvarer 50.000 liter ferdigblandet skum. I tillegg benyttes vann til slukking og vasking.

Det skal bare brukes slukkemidler med lav giftighet og som gir minst mulig skade på omgivelsene. Det skal ikke brukes mer kjemiske slukkemidler enn det som strengt tatt er nødvendig for effektiv slukking av brann.

Avrenning vil skje til sjøen via oljeutskiller. Det må påregnes at alle slökkemidler samt vann og noe olje vil bli sluppet ut i sjøen. Utslippsgrense for olje i eksisterende tillatelse er 20 mg/l. Denne grensen videreføres, men kan bli endret dersom det dokumenteres at grensen umulig kan overholdes ved bruk av omsøkte renseanlegg og de utslippsregulerende tiltakene. Avrenningen er en funksjon av vanntilførsler og nedbør gjennom året.

3.2. Utslippsreducerende tiltak, renseanlegg m.m.

3.2.1 Baneavising

- a) Snø på rullebaner, taksebaner og flyoppstillingsplass skal i størst mulig grad fjernes ved skraping og feing/børsting før avisingsmidler benyttes.
- b) Urea tillates ikke benyttet. Det kan benyttes øvrige formiatbaserte avisingsmidler som er benyttet de siste sesongene (Safeway, Clearway, Aviform) og som nevnes i søknaden. Dersom nye midler vurderes brukt, skal disse ikke ha større spesifikt oksygenforbruk eller giftigere tilsetningsstoffer enn de midlene som benyttes i dag. Nye midler skal redegjøres for i en melding som sendes Fylkesmannen
- c) Snø som fjernes fra rullebaner, taksebaner og flyoppstillingsplass, og som inneholder avisingskjemikalier, skal i størst mulig grad plasseres på arealer med avrenning til sjøen eller til overvannsledninger som munner ut i sjøen.
- d) Det skal tas jordprøver av grøntområdene langs banekantene så ofte som nødvendig i den hensikt å lage gjødslingsplaner. Gjødslingsplanene skal benyttes til optimal gjødsling av grøntområdene for best mulig biologisk nedbryting av baneavisingskjemikalier samtidig som minst mulig næringsstoffer lekker til vannressursene. Første plan lages innen 1. oktober. 2010. Som en del av gjødselplanleggingen skal mektigheten av jordmassene i grøntområdene kartlegges.
- e) Dersom det viser seg nødvendig, skal overvann fra hele, eller deler av, rullebaneområdet fanges opp og ledes til en bedre resipient i avisings sesongen.

3.2.2. Flyavising

- a) Det skal etableres avisingsplattform før avisings sesongen 2011/2012 der all flyavising skal skje. I avisings sesongen skal alt overvann fra avisingsplattformen samles opp og ledes til sjø gjennom egen ledning. Overvannet kan også, etter fordrøying, ledes til kommunalt avløpsanlegg forutsatt at det inngås påslippsavtale med kommunen, at det

kommunale anlegget har kapasitet til avløpet og at påslippet er innenfor utslippsgrensene til det kommunale anlegget. Utenom avisingsseasonen skal overvannet ledes dit det naturlig ville ha drenert.

- b) Snø og is som fjernes fra avisingsplattformen, skal plasseres slik at smeltevann ledes til avløpet for avisingsplattformen.
- c) Avisingen, og buksering av fly, skal skje slik at mest mulig avisingsvæske renner av flykroppen på avisingsplattformen. Skriftlige rutiner for drift av plattformen skal være en del av bedriftens internkontroll, og formidles som instruks til operatører og flyselskaper.
- d) Preventiv avising tillates inntil videre på oppstillingsplassen for fly. Avrenningen fra oppstillingsplassen skjer til overvann/grunnvann.
- e) Snø og is som inneholder rester av preventiv flyavising, skal ved fjerning fra oppstillingsplassen plasseres slik at smeltevann ikke drenerer til Isgardvatnet eller Stogdalsvatnet.
- f) Dersom det viser seg nødvendig, skal overvann fra oppstillingsplassen for fly fanges opp og ledes til en bedre resipient, eller behandles i egnet renseanlegg. Som et alternativ kan det besluttes at all preventiv avising skal skje på avisingsplattformen.

3.2.3. Brannøving

- a) Brannøving skal skje på egen rektangulær plattform med dimensjonene 20 ganger 35 meter. Plattformen skal være kjørbart, ha solid, tett dekke og være anlagt slik at avrenning effektivt ledes til oljeutskiller eller renseanlegg med tilsvarende effekt. Plattformen skal utstyres med en markert barriere i ytterkant som effektivt hindrer overflateavrenning ut av plattformen.
- b) I tillegg skal det være en 5 meter bred buffersonen utenfor plattformen med kjørbart, solid og tett dekke med fall til sluk. Avrenning fra buffersonen skal ledes til prøvetakingskum nedstrøms oljeutskilleren, men skal raskt kunne koples over til oljeutskilleren. Totalt tett og drenert areal blir dermed 30 ganger 45 meter.
- c) Oljeutskilleren skal anlegges og driftes etter produsentens anvisninger, og dimensjoneres i forhold til lokale værforhold slik at oljeutskilling fra plattformen blir optimal. Om nødvendig må det etableres fordrøyningsmagasin på innløpet til oljeutskilleren.
- d) Oljeutskilleren skal utstyres med nivåvarsler som i god tid gir signal om nødvendig tømming. Utskilleren skal tømmes minimum en gang pr. år.
- e) Under bruk og ved rengjøring, skal avløpet fra buffersonen ledes til oljeutskiller.
- f) Brannøvinger tillates hele året opp til 100 dager årlig uten spesifikk datobegrensning. Dog skal det ikke avholdes øvelser dersom vindforhold fører til økt fare for overspyling av tennmidler og slokkemidler.
- g) Det skal foreligge driftsinstruks for øvingsområdet, oljeutskilleren og utslippspunktet. Dette skal være en del av bedriftens internkontroll.

3.2.4. Øvrig aktivitet

Utslipp av oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende rensenhet slik at utslippsgrensen 20 mg olje pr. liter overholdes.

Aktiviteter som ikke nevnes direkte i denne tillatelse skal vurderes opp mot miljølovgivningen. Om nødvendig må bedriften søke om tillatelse på nytt. Jfr. for øvrig pkt. 2.5.

3.3. Utslippssted for prosessavløp

Utslipp fra brannøvingsplattformen og utslipp fra avisingsplattformen skal ledes ut i Isgarden på minst 8 meters dyp og sikres god innblanding/fortynning i vannmassene.

Ledningens plassering skal avklares med havne- og kystmyndighetene.

Dersom bedriften fører sitt prosessavløp inn på offentlig avløpsnett med utslipp i Isgarden, skal det skje i henhold til de krav som stilles for slikt påslipp. Påslipp kan skje innenfor rammene til utslippet.

3.4. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utarealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet. Verken overflatevann eller drenevann skal ledes til avløp for sanitært avløpsvann.

Overflateavrenning fra rullebane, taksebaner og oppstillingsplasser for fly skal ledes til den resipient som vannet naturlig ville drenert til.

3.5. Sanitæravløpsvann

Avløp fra terminalbygg, servicebygg, verksteder og lignende, skal knyttes til kommunens avløpsnett. Ved tilknytning til offentlig avløpsnett fastsetter den ansvarlige for nettet og aktuell forurensningsmyndighet nærmere krav.

3.6. Mudring

Dersom det som følge av bedriftens virksomhet skulle vise seg å være nødvendig med mudring, skal det innhentes nødvendig tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Slik mudring må bekostes av bedriften.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslippsrammer og -begrensninger

Det tillates årlig utslipp av røyk/partikler fra bruk av 6.000 liter flydrivstoff og 1.500 liter sprit/alkohol som brennstoff ved brannøving.

Brannøvinger tillates hele året opp til 100 dager årlig. Øvelsene skal skje i tidsrommet 07.00 til 21.00.

4.2. Utslippsreducerende tiltak, renseanlegg m.m.

- a) For å redusere utslipp til luft skal det ikke brukes mer brennstoff ved brannøving enn det som strengt tatt er nødvendig for formålet.
- b) Ved brannøvelser skal brennstoff tilføres på en måte som er forbrenningsmessig effektiv og optimal mht. forbruk og utslipp.
- c) Dyser for tilførsel av brennstoff skal vedlikeholdes og eventuelt justeres jevnlig.

- d) Slokking av brann skal skje snarest mulig etter tenning slik at røykutslippene blir minimalisert.
- e) Brannøvinger tillates hele året opp til 100 dager årlig uten spesifikk datobegrensning. Dog skal det ikke avholdes øvelser dersom vindforhold fører til fare for drift av røyk til nærliggende bolig, terminalbygg og lignende, og dersom vindforhold tydeligvis fører til et stort merforbruk av brennstoffer.
- f) Det skal føres journal over driften ved brannøvingsplattformen som inkluderer forbruk av øvingstyper, brennstoffer, vindforhold og slokkeskilt.
- g) Det skal foreligge skriftlig instruks for drift av brannøvingsplattformen og opplæringsrutiner for personell som sikrer at vilkårene i denne tillatelsen etterkommes. Bl.a. skal begrensninger som vindforhold forårsaker, skriftliggjøres. Instruks og rutiner skal tilpasses Avinors internkontrollsystem.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak.

De viktigste lokalitetene som skal følges opp er:

1. Avrenning til og spredning i grunnen fra dagens flyavising
2. Avrenning til og eventuell spredning i, grunnen fra nytt brannøvingsfelt
3. Avrenning fra gamle fyllinger ved rullebane og brannøvingsfelt samt forurenset grunn ved det gamle brannøvingsfeltet.

Er det grunn til å anta at andre undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendige, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen⁴

6. Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i avisingsvirksomheten og brannøving, herunder hjelpekjemikalier som vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m. som benyttes på stedet eller i/av materiellet som benyttes.

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal være testet med hensyn til nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet. Bare laboratorier som er godkjent i henhold til Good Laboratory Practice (GLP) og/eller akkreditert i henhold til NS-EN/IEC 17025:1999, kan benyttes til uttesting.

⁴ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og råstoffer som benyttes, og av om alternativer finnes. Så vel skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁵ Bedriften er ansvarlig for at avisingsoperatører handler i samsvar med dette punktet.

7. Avfall

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper, å unngå at det dannes avfall som følge av avisingsvirksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁶. Bedriften er ansvarlig for at avisingsoperatører behandler avfall i samsvar med avfallsforskriften, denne tillatelsen og internkontrollsystemet.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

8. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Især skal det legges vekt på systemer for lagring og fylling av flydrivstoff, brennstoff ved brannøving, brannsløkkingskjemikalier, flyavisingskjemikalier og baneavisingskjemikalier.

Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

På bakgrunn av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Dette innebærer kontroll av alle tekniske anlegg som f. eks. røranlegg og tanker, oppdatering av kunnskap/kompetanse samt vurdere kjøp av oljelenser og oljeadsorpsjonsmidler (Zugol), og etablering av ringmurer ved tankanlegg.

⁵ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁶ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene og, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁷. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i Rogaland i slike tilfeller.

9. Måling, beregning, analyser og rapportering av utslipp.

9.1 Måling og beregning av utslipp.

Bedriften skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til vann. Om nødvendig kan det bli aktuelt å måle og beregne utslipp til luft samt støy i omgivelsene.

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. De skal omfatte både de komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) sin ” Veiledning til egenrapportering – Rapportering på Altinn”. Veilederen er lagt ut på Klif sine⁸ og på altinn sine⁹ hjemmesider.

Aktuelle parametre som omfattes av denne tillatelsen er olje i vann, alle typer slokkemidler, baneavisingkjemikalier og flyavisingkjemikalier. For å tallfeste størrelsen på utslipp, er det nødvendig å registrere avløpsmengder.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakningsmetode, utvalgelse av måleperioder, samt eventuelle beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Bedriften skal derfor utarbeide et program for årlige målinger og beregninger av utslipp til vann som dekker utslipp fra større og mindre brannøvelser. Programmet skal utformes slik at det omfatter maksimale utslippskonsentrasjoner av olje i vann under øvelse, utslippskonsentrasjoner etter øvelsen og ved ulike nedbørintensiteter/værforhold under og etter øvelsen. Det skal beregnes årlige avløp av olje i vann og av aktuelle brannsløkkemikalier med en tilfredsstillende sikkerhet.

Bedriften skal også utarbeide et program for årlige målinger og beregninger av utslipp til vann som dekker utslipp fra avisingsplattformen. Prøvetakingen må kunne vise totalt avrente mengder pr. sesong av glykol eller BOF₅ i tillegg til aktuelle tilsetningsstoff.

Utarbeidelsen av programmene skal gjennomføres av et faglig kompetent og nøytralt firma og sendes Fylkesmannen for godkjenning innen 1. Sep. 2010.

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

⁸ http://www.klif.no/seksjonsartikkel_29274.aspx

⁹ <https://www.altinn.no/no/Skjema-og-tjenester/Etater/Klima-og-forurensningsdirektoratet/Egenrapportering-av-utslippstall-fra-bedrifter-med-utslippstillatelse/>

Bedriften skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

9.2 Analyser

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk / internasjonal standard benyttes. Fylkesmannen kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.

Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier / konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier / tjenester benyttes der dette er mulig.

9.3. Rapportering via Altinn

Innen 16. mars året etter utslippsåret skal bedriften rapportere via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til KLIFs veileder til bedriftenes egenrapportering.

Bedriften skal i forbindelse med rapportering av utslippsdata til Fylkesmannen, angi og kommentere usikkerheten i datamaterialet.

10. Overvåking av resipient. Undersøkelser og utredninger.

10.1 Flyavising og baneavising

For avisings sesongen 2009/2010 skal lufthavnen sørge for overvåking av effekter av flyavising og baneavising til Isgardvatnet i henhold til et overvåkingsprogram som sendes Fylkesmannen for godkjenning snarest og før 10. Februar 2010. Programmet skal dokumentere konsentrasjoner over tid av avisingskemikalier, oksygeninnhold og BOF₅ i tilløpet til og i Isgardvatnet, og som er et resultat av avisings sesongen 2009/2010. Overvåkingen skal rapporteres innen 1. Juni 2010.

10.2 Baneavising, preventiv avising og hydrologi

Det skal utarbeides overvåkingsprogram som overvåker effekter i innsjøer/vatn av baneavising og preventiv flyavising. Programmet skal dekke både perioder med stort behov for avising og perioder med lavt behov for avising. Programmet skal foreslå omfang, hyppighet og i hvilke perioder det er nødvendig med overvåking, og et utkast skal forelegges Fylkesmannen for vurdering og godkjenning innen 1/10 2010, jfr. for øvrig pkt. 13.3. Utkastet skal også inneholde en beskrivelse av de hydrologiske endringene, bl.a. vannbalanse, i området etter utfyllinger, etableringen av ca 170 da. rullebane og utviding av terminalområdet.

10.3 Sjøområder

Med ny brannøvingsplattform i full drift og med avløp fra ny avisingsplattform, øker utslippene til Isgaren vesentlig. Det skal lages et overvåkingsprogram som viser effekten av de nye utslippene og som foreslår stasjoner/parametere. Overvåkingen skal kunne iverksettes høsten 2013. Et utkast skal sendes Fylkesmannen for vurdering og godkjenning innen 1. mai 2013.

10.4 Gjødslingsplan

Det skal lages gjødslingsplan for grøntområdene ved rullebanen innen 1. oktober 2010.

Som en del av gjødslingsplanleggingen skal mektigheten av jordmassene i grøntområdene kartlegges. Begge oppgavene skal gjennomføres av et faglig kompetent og nøytralt firma. Resultatet sendes Fylkesmannen til orientering.

10.5 Buffersone-brannøving

Det må iverksettes en undersøkelse som dokumenterer i hvor stor grad brannøving fører til at avløpet fra buffersonen inneholder oljerester, om avløpet skal ledes til oljeutskilleren permanent eller midlertidig, konsekvenser for dimensjonering av oljeutskiller og hvilke driftsrutiner som er nødvendige for å hindre oljeholdig avrenning fra buffersonen etter at øvelsene er ferdige. Undersøkelsen skal gjennomføres av et faglig kompetent og nøytralt firma. Resultatet skal rapporteres til Fylkesmannen innen 1. desember 2010.

10.6 Test av oljeutskiller

Det må iverksettes en undersøkelse som dokumenterer funksjonaliteten til oljeutskilleren og som foreslår tiltak og endrede driftsrutiner dersom det er fare for at grenseverdiene overskrides. Det skal spesielt fokuseres på konsekvensene ved bruk av dispergeringsmidler og øvelser ved ulike værtyper og klimatiske forhold. Undersøkelsen skal gjennomføres av et faglig kompetent og nøytralt firma og skal rapporteres før 2013.

10.7 Forurenset grunn

1. Avrenning til og spredning i grunnen fra dagens flyavising skal kartlegges og rapporteres til Fylkesmannen før 1/6 2011.
2. Avrenning til og eventuell spredning i, grunnen fra nytt brannøvingsfelt skal kartlegges og rapporteres før 1/6 2014.
3. Avrenning fra gamle fyllinger ved rullebane og brannøvingsfelt samt forurenset grunn ved det gamle brannøvingsfeltet, skal undersøkes på nytt før 1/6 2011 for å vurdere om avrenningen utgjør en miljøfare. Ved brannøvingsfeltet skal det undersøkes for PFOS.

11. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

12. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest 1 måned etter eierskiftet.

13. Nedleggelse

Hvis lufthavnen blir nedlagt, eller hele/deler av virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for for-

urensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen i Rogaland.

Fylkesmannen i Rogaland kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen i Rogaland kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen i Rogaland innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i Rogaland i god tid før start er planlagt.

14. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

¹⁰ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1: Liste over prioriterte stoffer, jfr punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorete dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorete alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorete bifenyl	PCB
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether)	
Nitromuskforbindelser:	
Muskxylen	
Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6tri-tert-butylfenol	
Polyfluorete organiske forbindelser (PFCs)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre (PFOA)	
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Dekametylsyklopentasiloksan	D5